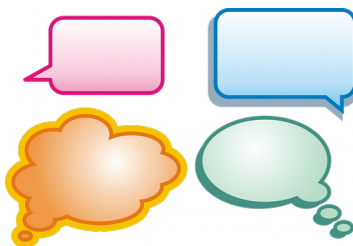

Niedokształcenie mowy o typie afazji / afazja rozwojowa - co to takiego?

Afazja - to termin, który większości kojarzy się z dorosłymi. W afazji rozwojowej/niedokształceniu mowy o typie afazji, najczęściej nie można wskazać przyczyny zaburzeń, czasu zadziałania czynnika szkodzącego, rozległości oraz rodzaju uszkodzenia. W afazji rozwojowej nie zawsze występuje utrata już wykształconych zdolności językowych, za to są widoczne znaczne trudności w ich kształtowaniu się.

Dzieci z niedokształceniem mowy o typie afazji, to dzieci które: mają dobry słuch fizyczny, prawidłowo rozwijają się umysłowo, nie są zaburzone emocjonalnie i najczęściej wychowują się w korzystnych warunkach środowiskowych.

Ze względu na charakter zaburzeń mowy oraz języka, wyróżniamy:

- **afazję motoryczną/ekspresyjną**, w której występuje przewaga zaburzeń ekspresji (produkcji) mowy,
- **afazję sensoryczną/percepcyjną**, w której występuje przewaga zaburzeń rozumienia mowy.

Cechy charakterystyczne:

Niedokształcenie mowy o typie afazji motorycznej (afazja rozwojowa motoryczna)	Niedokształcenie mowy o typie afazji percepcyjnej (afazja rozwojowa percepcyjna)
<p>1. Przeważają zaburzenia mowy czynnej:</p> <ul style="list-style-type: none">• może być zaburzone nawet powtarzanie pojedynczych głosek i sylab,• dziecko przeważnie posługuje się ubogim zakresem słów,• podczas powtarzania wyrazów i nazywania oraz w spontanicznych wypowiedziach, pojawiają się liczne zniekształcenia wyrazów,• mowa często jest niezrozumiała,• występują zaburzenia praktyki, kinestezji artykulacyjnej oraz kinetyki mowy,	<p>1. Przeważają zaburzenia rozumienia mowy:</p> <ul style="list-style-type: none">• może występować brak reakcji lub nieadekwatna reakcja (dziecko słuch fizyczny ma prawidłowy) na polecenia, pytania, informacje, przy zachowanych prawidłowych możliwościach budowania wypowiedzi,• w ciężkich przypadkach dziecko nie rozumie nawet pojedynczych wyrazów, ma problem z rozpoznaniem odmienionych słów,• pojawiają się zaburzenia percepcji słuchowej,• dzieci potrafią prawidłowo powtórzyć

<ul style="list-style-type: none"> • dzieci nieprawidłowo odmieniają wyrazy, popełniają liczne błędy gramatyczne, • występują problemy z planowaniem i samodzielnym budowaniem wypowiedzi, • często wypowiedzi są bardzo krótkie, • pojawiają się różne pozajęzykowe formy wypowiedzi (mimika, gest, rysunek, etykieta). <p>2. Dziecko lepiej radzi sobie z rozumieniem mowy niż z wyrażaniem jej.</p> <p>3. Nauczyciele, logopedzi obserwują duże trudności z opanowaniem czynności czytania i pisania.</p>	<p>nawet całe zdanie, ale nie rozumieją go,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdarzają się persewercje słowne (dziecko powtarza przez jakiś czas jakieś słowo), • dzieci z trudem zapamiętują znaczenie słów, zapominają pojęcia, mylą słowa brzmiące podobnie lub zbliżone tematycznie. <p>2. Wypowiedzi przez długi czas są agramatyczne, nielogiczne.</p> <p>3. Dzieci potrafią dość szybko opanować umiejętności pisania i czytania, przy braku rozumienia czytanego tekstu.</p>
<p>Dodatkowo mogą występować:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększona męczliwość, • spowolnienie procesów myślowych, • niższy poziom percepcji słuchowej i wzrokowej, • zaburzenia orientacji czasowej oraz przestrzennej, • niższy poziom motoryki małej i dużej, również grafomotoryki. 	<p>Dodatkowo mogą występować:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaburzenia integracji sensorycznej, • nadpobudliwość psychoruchowa, • trudności w uczeniu się, • trudności w sferze emocjonalno-społecznej, • zaburzenia koordynacji ruchowej

Opracowano na podstawie: Dziecko afatyczne w szkole i przedszkolu, pod red. Anny Paluch, Elżbiety Drewniak-Wołosz oraz Afa-Skala „Jak badać mowę dziecka afatycznego?” autorstwa Anny Paluch, Elżbiety Drewniak-Wołosz, Lucyny Mikosza.

Marta Kmiecik

